

يادښت:

دادی، داخل د پښتو شعر د هارو بهار مينه والو ته د استاد زيار د جيبې لړۍ «رزم و بزم» ټولگه پر ليکه کوو. استاد په دې تر او چپې له نورو ټولگو سره د دغې لړۍ توپير په څه کې نغښتی، وايي: «دغه واړه دوترونه د نورو هغو پر خلاف وړې وړې شعري ټوټې راخلي، که هغه قافيوالې دي، ازادې، سپينې او که ناپېيلې (منشورې)، خو په هره توگه، هم هنر دی هم طنز و انتقاد، يا په نورو ټکو هم خوند دی هم ژوند. ما هڅه کړې، د اروپايي شعري ميناتورونو غوندې خپلو مينه والو او بيا ځوان پښت ته داسې يوڅه وړاندې کړم چې يو يوخوايې ښکلايز خوب (ذوق) ورخړوب کړي او بلخوا يې ژبنی او شعري-ادبي وړتيا او استعداد ور وروزي، او بيا پکې داسې پيغام راو نغاړم چې اگاهانه يا نيم اگاهانه يې د نوي پرمختللي انساني ژوند سيالۍ ته راوبولي...».

داهم تاسې او دا شعري ټوټې او انځورونه:

دزم و بزم

(يوولسم شعري ډوټر)

ويناوال : پوهاند دوكتور مجاور احمد زيار

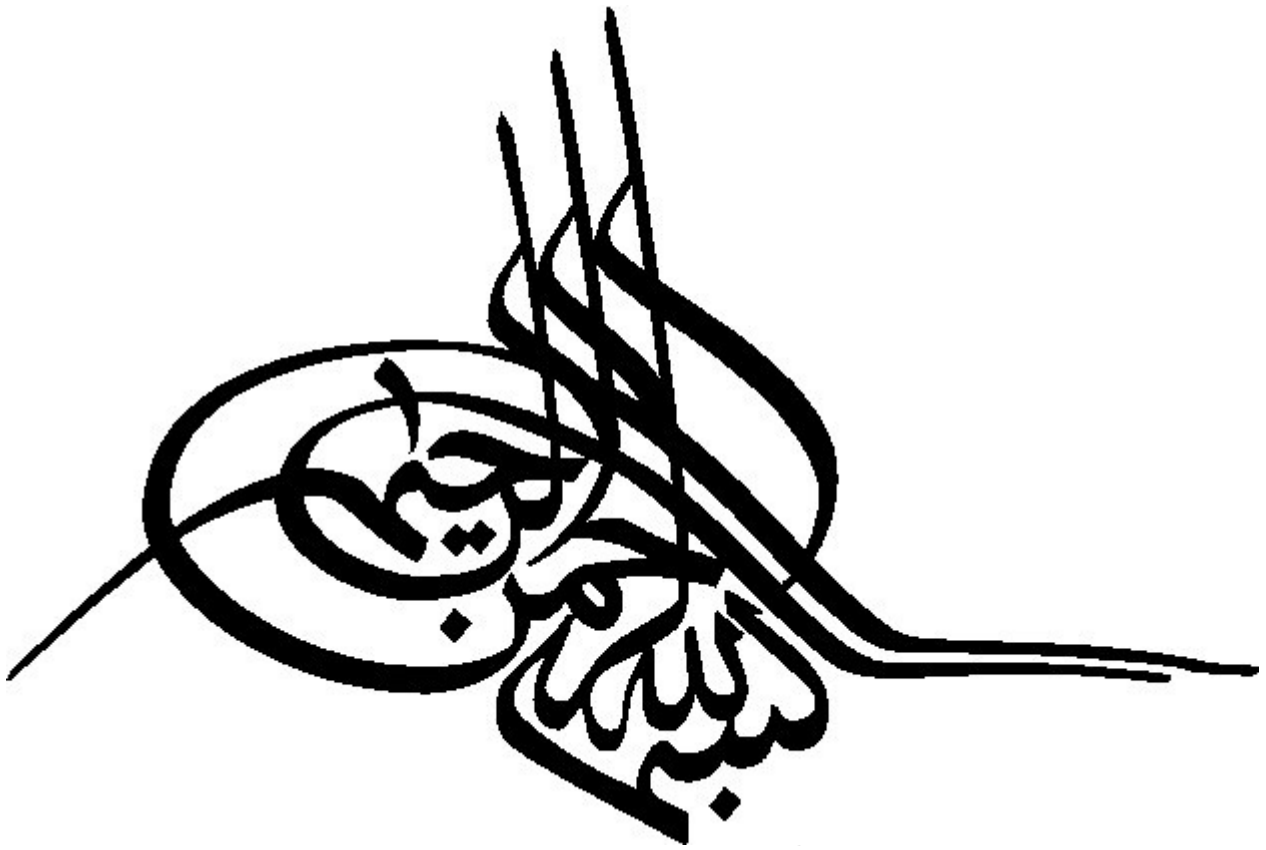
خوږه لوږې

پښتيا نا ته

له خوږه لوږې پلر نې مينې سره

غبرگولی ۱۳۷۲

پرليکه کوونکی سمسور حبيبي

سپڅلی نوم

چې شروع کړمه هوالله او احد راځي پرژبه،

یوپی بوله، که صنم او یاصمد راځي پرژبه...

د اخلاص سوره چې خلاصه په اخلاص کړمه ترپایه،

همغه سپڅلی نوم مې رد په رد راځي پرژبه !

وری ۱۳۳۷

امتحان

ستا نشې ملالې سترگې وې خوب وړې،

زه دې غلې نگران د پټې مينې...

ته د خپل پېغلوتي حسن خيالولي،

مادې واخېست امتحان د پټې مينې!

رابعه بلخي لېسه ۱۳۳۹/۹/۱۴

ستا غم

څنگه هېر به شي له ما د سترگو توره،

چې انځور دې د يادونو را سره دی!

په دې وړانه غملې دنيا گۍ کې

بل غم څه کړم چې ستا غم له ما سره دی!

۱/۱۳۳۹/۱۱

د بنده گناهگار

خدايه زه چې د بنمنانو ته هم گل وم،

دا په زړه کې د دوستانو ولې خار شوم...

که وای تاته گناهگار رحمت دې ډېروو،

گرانې دا چې ستا بنده ته گناهگار شوم!

۲۹/۲/۱۳۴۱

د مينې ډالۍ

د منت لويي مې هېڅ شوې تر پامه
راپه برخه چې په مينه کې لويې شوه
چې پر مخ مې اوبه وينې گډې څاڅي،
را ډاله يې هم آبرو هم سرخروي شوه!

۱۳۴۱/۵/۱۸

ډالرو جلال

خومره لوړ چې په سرکار کې جلال دی،
هومره لوړ پر افغانیو هم ډالردی ...
ددې خوار ملت پر حال ژړا په کار ده،
چې بې څه پردا په مارو باندې سردی!

د ۱۳۵۵ کال له څلوریزو څخه

افغان پلار

زمانې شي ډېرې تېرې، خو پيدا شي،
ستا په شانې لوی اتل پر دا دیار ...
پر نامه يې شي بڼایسته ملي تاریخ مو،

نويې بولو بيا نيکه ، بابا ، يا پلار ،

که ميرويس مو شو (نيکه) احمد (بابا) ،

ږدو پرتا (...) ستر نوم د افغان پلار !

۷/۱۳/۱۳۶۶

کله چې نصر الله حافظ د حمزه شينواري د اتيايمې کاليزي په علمي - ادبي سيمينار کې خپل «نظم»
اوراوه ، صديق کاوون پرې يوه طنزيه سندربوله پيل کړه او په پای کې پرې ما خو کړی نورې هم
سرباري کړې:

کاوون . حافظه مه کوه سرې خبرې

اوږدې اوږدې او پرې پرې خبرې

زياد . په هريو بيت مي د زړه ولې ربېې

ماته شوې ستا لکه چېرې خبرې

دوست . حافظه دا دخانۍ دود دې پرېږده

په لويه خوله وږې وږې خبرې

کاوون . راته بنکارېږې د خبرو وږې

پر خوله دې نه راځي مېرې خبرې

زياد . ورځه ورځه چېرې بنگرې خرڅوه

څه د شاعر په نوم خپېرې خبرې

دوست . د زاړه فـکر پر دې نوي عصر

له خونده ووتې زړې خبرې

کاوون . چېرې حمزه دې هم پر خوب ليدلی

له خپلې خټې نه راوړې خبرې ؟

زيار . راپاريدلي دي دخولي بواسير

څه کرغیرنې راته کړې خبرې

راشه نور پرېږده بس د خدای لپاره

د پندانې او کونجاړې خبرې

هسې د شعر په نوم غونډاري ولې

لکه کرکنډې را رغړې خبرې

بنکاري مچانو ته دې زړه شوی دی

په شان د غنې چې غړې خبرې

چې پر محفل دومره ترخې لگېږي

لکه په زهرو کې لږې خبرې

حافظه ! زور شوې او شاعر نه شولې

تش په قافیه ردیف ترې خبرې

خوله دې شه شوله ! نور په مرگ راتوله ،

راته کوي به خودا مړې خبرې !

ستا غیر (ازاد)

کله چې زه ستا غږې ته درشمه ،

نیسي په زرو رنگین خیالونه مې

خای د سترگلینونو په ککیو کې!

ستاغیر (سپین)

کله چې ستا غېږې ته درشم

په زرگونو زرگونو خیالونه مې

په سترگلینونو کې خای نیسي!

المان، ۱۹۸۸/۷/۲۳

شرم که ښه

که نا پوهي بیګناهي وای،

نو ولې به،

هغه بې شرم بلل کېده

چې په شرم نه پوهېږي!!؟

المان، ۱۹۸۸/۷/۲۸

شرم

د چا چې شرم زده،

بې شرمه نه دی...

بې شرمه هغه دی،

چې شرم یې نه زده!

پول

پول پوهې ته پول کېدای شي

او پول نه!

کارل مارکس ښار ۲۸/۷/۱۹۸۸

نولس-شل

شل نولس کول دومره گران نه دي،

څه چې گران دي...

هغه نولس شل کول دي!

مرخان (برلین) ۳۰/۷/۱۹۸۸

د پانگې مرگ

پررنا ورځې تندرینه ووري،

څه ناوړینه، ناتارونه ووري...

پاتې د پانگه کړې د دوی له مرگ هم،

چې پرې پانگويې مرگونه ووري!

ویمار، ۲/۸/۱۹۸۸

میاشی او بدیخور

هغه د شپې غل دی

اودی دورځي...

خو،

تر هرڅه یې ګډه ټکی دادی

چې دواړه کوربه مخکې له مخکې خبروي !!؟

ویمار، ۱۹۸۸/۸/۲

غونډه او ګردمېز

دا چې نړۍ غونډه او ګرده ده،

نویې.

د هرې ربړې لپاره

غونډه او ګردمېز جوړیږي...

او له همدغه کبله یې هم

هواریدنه لاسې ګرانېږي !!؟

ویمار ۱۹۸۸/۸/۴

دوزخي ته

په نامه د زنگو هلي او ورستې توري درستي

تارا پرې کړې هډو پلې له دښمنيه...

د جنت توزنې هيلې دوزخي کړې ،

يه د پانگې ارتجاع زنځيري سپيه !

۱۹۸۸/۸/۸

نومونه

څوک په زوی ځان نوموي او څوک په پلار

څوک په کور کهول ، په قوم او په تبار ،

څوک په غره و څوک په سيند ، سيمه ، ديار ،

څوک په دندې ، څوک په څانگې ، کسب و کار...

خو چې ماته کوم نوم غوره پر جهان دی ،

هغه يو يوازينی نوم د « انسان » دی !

ويمار ، ۱۹۸۸/۸/۱۱

شته

هر څه چې ډېروي ،

زهرو گنډې ډېروي ،

څه چې اندېږي ،
خوند يې هم ډېروي ...
هومره بېخونده به دې ژوندون وي ،
خومره چې شته دې ترکچې تېروي !

ویمار ۸۸/۸/۱۵

اوربند

اوربند نه دی، که اوربند دی،
که اوربند دی، خونیم بند دی ...
هرڅه بند شي له اوربنده،
ډزبند نه دی او اوربند دی ؟

برلین ۸۸/۸/۲۵

له الماني ادب څخه:

ژب ماتي

-۱-

هغه چې څه نه پوهېږي

او پوهېږي

چې څه نه پوهېږي،

تر هغه ډېر پوهېږي

چې څه نه پوهېږي

او نه پوهېږي

چې څه نه پوهېږي !

- ۲ -

هغه چې څه نه پوهېږي

او نه پوهېږي

چې څه نه پوهېږي ،

هغه ناپوه دی !

- ۳ -

هغه چې څه نه پوهېږي

او پوهېږي

چې څه نه پوهېږي

هغه بسیادی ،

پوه یې کړه !

- ۴ -

هغه چې یو څه پوهېږي

او نه پوهېږي

چې یو څه پوهېږي ،

(هغه) ویده دی ،

راوینس یې کره !

-۵-

هغه چې یو څه پوهېږي

او پوهېږي

چې یو څه پوهېږي

هغه پوه دی ،

ورپسې ولاړ شه !

ویمار اگست ۱۹۸۸

د مینې تړون

مینه هغه پیوند دی

چې بېلا بېل نا همنوږي سره

همنوږي کوي !

ویمار ۱۹۸۸

تینل هوډ

له نري چاوده د تورې تیږې

شنیلې نوی سر را هسک کړی ،

ما ويل.په كوم ځواک وکړ دا کار دې ؟

ده ويل ، ټينگ هوډ ته غردی خسری !

گویتي پارک ۱۹۸۸/۸/۲۲

پلونه-ديوالونه

د بېلتانه د ديوالونو پر ځای ،

د پيوستون او دوستۍ پلونه جوړ کړئ !

د جنگ او زارو او کوټونو پر ځای ،

بښوونځي ، کورونه ، روغتونونه جوړ کړئ !

د مسکو هوايي ډگر هوټل

۱۹۸۸/۸/۲۸

کار

چې کار د انسان لپاره منځته راغلی دی

نه انسان د کار لپاره ،

خو دا هم هېرول په کار نه دي

چې بې له کاره به انسان هم نه وای !

مسکو هوايي ډگر

۱۹۸۸/۸/۲۸

بې توپيري

چې مې په مرگ شي، بيه دوه گرايه،
يو پيل خو یم که ، پيلسوف نه یم...
پر مړو درنښت څه د ژوندو نه وي ،
زه هم که مړ شوم، بيا به هرڅه یم !

وږی ۶۷

د بهادر اختاش د غبرگو لونیو ۱۵ کلنې سیمه او ۱۳ کلنې د یانا

ویرنه چې د ښوونځي په ورځو کې شهیدانې شوې :

که موږ یې له تاسې واخېستو ،

خو ،

ډاډه اوسئ ،

چې زموږ په وینو کرلې خاوره به

هېڅکله در څخه وانه خېستای شي !!؟

تله ۱۳۶۷

لږم میندي

که واړه دي واړه گرم ،

خو ده آره یې له لویه

نه شي تش په لږ مانو ،

لږم ميندې وژل بويه !

۹/۹/۱۳۶۷

تا

تا مې په تبجنه سره بېديا د نهيليو كې
وچې شان چينې د ژوند له سره بيا را تاندې كړې ،
تا لكه باران مې د هستۍ زمولې نغمې ټولې
بیرته لكه وينې په رگونو كې بهاندې كړې !

۱۳۶۷/۹/۱۱

دروېزگر

چې پيسې په دعا غواړي
او خپل ځان ته دعا نه كړي ؟
ښايي ، ښكاري ورته نغده .
د بنده وركړه تر خدايه !! ؟

كوډگر

په رښتيا يې كه په كوډو
تورې خاورې زر كولای

نو، په مزد کې به يې ولې
لاس پيسو ته غځولای !!؟

۱۶/۱۳۲۷/۸۰

غټان (ازاد)

هغه چې د پيل غونډې غټ شوي دي ،
پيل غونډې يې سترگې وړې شوې دي ...
نور يې چې واړه تر سترگونه راځي ،
دا يې ورته سترگې خړې شوې دي !

غټان (سپين)

هغه چې د پيل غونډې غټ شوي دي ،
نو سترگې يې هم د پيل غونډې
وړې شوې دي ...
او له همدې کبله يوازې غټان ليدای شي
او واړه نه !!؟

۱۳۲۷/۱۲/۲۸

د پروتې ژوند (۱)

هغه چې د بل پر اوږو ژوند کوي ،
پروتې ته ورته دی ...

چې تر کوربه بو ټي چورلي را چورلي
او په لږ مهال کې ورسره سم ، لاڅه
چې زياتره ترې له مخه له منځه ځي !

د پيړوتي ژوند (۲)

څوک چې د پيړوتي غوندي
د بل پر اوږو ژوند کوي ،
نود پيړوتي غوندي به يې
ژوند هم لنډ تنگ وي !

۱۳۲۸/۲/۱

د امېد ترانې

ستا د پلونو د بنکالو له انگازې نه
په سلگو نو ترانې د امېد زېږي ،
سپين سپېڅلي سهارونه د ژغورنې
ستا په تکو تورو سترگو کې غږېږي !

۱۳۲۸/۵/۲۰

جرمانه

که پرون مونه مروړای ترگونډه ولاندې

ورته ولې به کېدلو پرگونډه ونن

که پرون موبوتان نه ورماتولای

ووبه ولې لکه بوت ته پرسجدونن !

۱۳۲۸/۵/۲۱

درې پرسوبه

درې پرسوبه نن سبا سره مله شوي ،

مله لاڅه چې یو په بل کې دي کلک نغښتي ...

د (پیسو) اود (څوکیو) اود (خبرو) ،

ځکه درې سره په یوه لومه کې نښتي !

۱۳۲۸/۲/۱۲

ژغور بېړۍ

چې د مړو خوسا اوبو پر اوږو بار شم ،

د اوږو په څېر نه یم څپڅپاند ...

تر گلکڅ ورسوم چې ژغور بېړۍ مې ،

لکه سیند غوندې بهاند یم او څپاند !

۱۳۲۸/۹/۵

انساني آیات

د الله (ج) آیات ټيکه د (خميني)

د (رشدی) آیات چې بولي شیطاني ،

درحمان شيطان آیات به نور څه ژاړو ،

ځی چې وپلټو آیات اوس انساني !

لیندی ۱۳۸۶

لورو خټل

تر دا منځ به څه توپیر د سره او سپین کړو ،

موږه ټول یو د رید یو له تېره ...

څو به څیرو په لاره یو د بل نس او

ما توو په خټک یو د بل ککره ؟

لیندی ۱۳۲۸

بنځه او نارینه

بنه دی ، بنه دی

سم سمی ، برابری له نارینه سره د بنځې ،

خو په ونه کې تش نه ،

هغه هم بیا په جگپوندو ،

یاد سرد جوړوڼي په سینگار !

۱۳۶۹/۱/۳

ځانچاري

وي ولاړ په وروستی لیکه کې تر هر چا ،

چې خبره د جگړې او سرتیرۍ وي ...

وي ولاړ په لومړۍ لیکه کې تر هر چا ،

چې خبره د امتیاز او د خوکی وي !

د غویي اوومه ۱۳۶۹

ستر کې او خنداوې

ستا د سترگو په هېندارو کې مې ورځې ،

دې له مخې پاک سپېڅلي سهارونه ...

او په باغ کې مې دا ستا د خنداگانو ،

ترمې ترمې غوتۍ سپرې سره گلونه !

ننگرهار ، ۳۰-۲-۶۹

کډون

پرې !

چې وینه مو شي مینه

او شي مینه مو هم وینه ...

سره وینه مو ده گلې ،

ځی ،

چې گلې کړو هم مینه !

خو مو هسې گلې ونه وي ،

گلې زموږ به ژوند نه وي !

۱۳۶۹/۲/۳۰

د سپېدو سلام

ستا د ښکالو له ورېښمو ځنې،
گوتې د خيال غړي پيغام د سپېدو...
د ستورو سترگو سترگونه دې، بيا
سبا ته استوي سلام د سپېدو!

۱۲/۱۳۶۹/۳

د مينې پرېښنا

ستا په غلچکيو سترگليو نوکې،
سره برېښنا د مينې غځونې کړي...
هسک پر شنه ورشو مې د سبا دهسک،
سپين مرغه د خيال بيا الوتنې کړي!

۱۳۶۹/۳/۱۲

د مينې سبا

پلوشې ستا د ښايست له هسکه ځلې،
زما د مينې د سبا پراننگيو...
د مشکينو تورو څڼو بوی دې نغښتی،

په شنو وړو کې د هیلو د سپرلیو !

۲۴/۱۳۲۹/۳

پاداش

وزارت کې یې څه وکړل بې خیانته،

په پاداش کې یې چې ځي اوس سفارت ته !

ګوندې نور یې زړه وهلی افغانیو،

ملا تړي اوس د ډالرو تجارت ته !

۱۳۲۹/۴/۱

بلځایي بڼه

وزارت و سفارت یې اجاره ول،

بڼه نه وه، قباله وه د څو کیو ...

اوس څه باک، که یې قانون د لارې خنډ شو

اوبې برخې نور له هسې شان پورېو ...

چې لري بې کچه سره سپین، شتمني اوس،

بلځایي سره به ګرځي هرځایي اوس !

۱۳۲۹/۴/۱۰

لېوان

زما رخه نه راځي په دې خبره،

د امتياز چې تل څو كسه خاوندان دي...

خو په دې مې زړه اور اخلي په گوگل كې ،

چې دوى ولې د ملت پر ځان لېوان دي ؟

۱۹۲۹/۴/۱۲

د پړديو څېښي

خورو لور يې وې ورکړې په دې موخه ،

چې (دوستي) کړي پر (څېښې) باندې بدله...

د څو ورځو تگ راتگ ، مزې چرچې وي ،

خو ارمان چې تنسته ژر وشلېدله...

اوس که خاورې شوې پر خوله د (طفيلانو) ،

((د غران همدومره گوړه وي)) يارانو !

۲۸/۴/۱۹۲۹

د مريو مريي ته

ماله هغه يوه توره خپل ځان سپين کړ ،

چې بللم دې مريي د (بادارانو) ...

خو تا نه کړ دا غبرگ تور له ځانه لرې ،

دا چې پاتې يې مری لاد (مریانو) !

جلالکوټ ۲۴/۲/۱۹۲۹

ازاد شعر

که څوک په رښتیا سره شعر د ازادۍ لپاره

پرکار اچول غواړي ،

باید لومړی پخپله شعر له قافيې باستیله را ازاد کړي !

وږی ۱۹۲۹

غځېد

سرو مال تا کره ورچور ،

د اوکي زما سرو مال ...

د ښنه کره تا میدان ته ،

سینه زما ورته ډال ...

که لاس دې پاک کره پر ما

او ترې خپل ځان دې کړیچ ،

خو دې پر یاد لره چې

تاریخ له تا اخلي غیچ ...

اوسه آوخت ته پرڅار ،

چې واخلي ټول درنه وار !

تله ۱۹۲۹

تلاشي

له سپاهي ځنې سپی جوړ شي ،

چې شي کار يې تلاشي ...

چې هر څه تالا والا کړي ،

« تلاشي » کړي ، « تلاشي »

نو پرده څه اعتماد دی ،

چې پخپله غل ، که ساد دی !

۱۹۲۹/۷/۱۲

بډي که چور؟

له زاره بډيخور چا پوښتنه وکړه ،

له پخوا څه توپیر کړی ما موریت نن ؟

ویل ، زما پروخت وې بډي او اوس چور دی ...

خو افسوس ترې یم بې برخې زه بدبخت نن !

۱۹۲۹/۷/۱۳

قاچاق

چې يې وکرل اختلاس و غلا او بډې ،
نو وهلي يې قاچاق لره اوس بډې ...
ديپلومات پاسپورت يې هر چېرې پرده ده ،
پر رڼا ورځې وهي او ښان په بډې !

۱۹۲۹/۸/۱۵

چپه کارونه

د هېواد په دې اړدوړ او نارامۍ کې
دي ځای ناستي د پښانو ، ترکان ...
له برید گيانو او پنډيانو ځنې جوړ شول ،
دیر بې شمېره جنرالان او پانگوالان ...

که اوس نه شو څوک جنرال او یا پانگوال ،

وبه نه مومي پر ژوند بیا دا مجال !

۱۹۲۹/۹/۳۰

پځوالی

شنه اومه میوه په ونه کې نه ښکاري،
چې پخه شي، زیره سره، ښکاري له ورايه ...
د انسان د بشپړ تیاده هم دا نښه،
چې ښه پوخ شي، شي او څار له لرې ځایه !

۱۹۲۹/۱۰/۱۹

لوړ او خوړ

پردې لوړو منصبو باندې یې مه شه،
چې یې نن سبا له مرگه پاتې کېږي...

د ارهټ منگوتی گوره،

چې ډ کېږي،

راجگېږي

او بیا تش شي پر مخ لوېږي...

کله لوړ وکله خوړ،

دغه دود دی دد نیا:

و تُعْزَمَنْ تَشَأْ،

وَتُذَلُّ مَنْ تَشَأْ!

دیني ویني

په رگو د پسرلي د دې چمن کې
کړي زما شهیدې وینې غځونې
د دې گلو انګي هسې سره نه دي
رنگ اخېستی یې له وینې ، زما دیني !

۱۹۲۹/۱۱/۴

څلور وا کمنان

« دا وطن د خلکو دی ، خلکیانو پکې ... وکړل ،
لږ امین تره کي او ډېر پکې کارمل وکړل » ...
اړوي هر څوکه پرې نجیب خځلي خاورې اوس ،
نشته د ډډوزو یې هېڅ لار د کومې چارې اوس !
د پاسني شعر لومړۍ بیت د عمر معلم دی ، ننگرهار ۲۰/۱۱/۱۹۲۹

شوګیر

شبڼم شوګیر کړه یوه شپه
د گلغوتۍ د خولې خندا لپاره ...
او ما داستا د خولې خندا په اسره
توله ځواني په شوګیرو تیره کړه !

ګرد

کلونه وشول

چې ته تللي له ما ،

خوزه تراوسه ،

-لکه ګرد-

ستا د پښو ښکل په مینه

کاني او بوټي د بيديا ښکلم !

نغلو ، ۱۳۷۰/۴/۲۵

پښتو قرآن

دا چې کښلی پيروښان ، خيرالبيان

چاويل نشته په پښتو ژبه قرآن ؟

(مثنوی مولوی معنوی / هست قرآن در زبان پهلوي)

زمری ۱۳۷۰

ښکاري

خدايزده

څه تير شو د ښکاري په زړه کې ،

چې وريې پرانېست د پنجرې ،

د ښايسته ښکلو کناريانو پرمخ ...

نه چې تر بند ، سوزو فرياد يې ورته ،

وریتته خه زیاته واره بی بنکاره شوه ؟

۱۳۷۰/۵/۲۸

دلور اوبه

راشئ

یه شنډو تورو وریخو د هسک ،

زما د ژوند زیروشیبو

د تبجن ذهن پر جلو هلی بیدیا

- د بیگناهو بهیدلو اوبنکو وینو پر خای -

نورې راتویې کړئ

د لورو پیرزویني اوبه !

۱۳۷۰/۲/۲۰

غوریدلي پر هرونه

په رگ رگ کې د ناپایو اندیښنو د نن سبامې

تیر یادونه د بنایست د پسرلي ستا لا بهاند دي...

چې زمول بن ستا د زړې مینې له سره بیا سمسور کړي ،

د زړگي دا غوریدلي پر هرونه مې لا تاند دي !

۰۷-۶۰-۲۶

د دود و مود بلهاري ته

تاد پسونو او گانو په نامه

کرلې په لوی لاس اتکړی په لاسو

کره غاړه کی دې جوړ غاړبند پر غاړه

او په غوږو کې دې کړی د بنده گۍ کړې بندې...

۲

تاد فیشن او نوی مود په نامه،

په لنډه تنگه لمن

او په جگپوندو بوټو،

ولگاوه پر غبرگو پښو د گرځېدنې بندیز...

۳

نو، اوس ته ووايه

په زغرده راته

چې چاله تاده ازادی اخیستې؟

که دې ازاد له زاره دوده کړ ځان،

بیرته په خوبه دې بندي له نوي موده کړ ځان !

۱۳۷۰/۹/۲۳

غوتی

کله چې پسرلنی نسیم،

په یوه مچه

د غوتۍ له خولې د چوپتيا مهرمات کړ ،

نو د گل غونډې وغورځېده ...

او د وږمو په خبرې ،

په خندا خندا کې

د خپل زړه رازونه را وسپړل .

۱۳۶۹/۱۱/۱۹

ستا تر وږبوی

زه په لتون د خپلې مینې د برخليک

ستا تر وږبوی راغلی ...

که رانېکاره کړې مینه وړې سترگې ،

درځنې ځم به نور پر خپله مخه !

۱۳۷۰/۱۱/۲۱

اوږی او ژمی

ستا مینه ،

- کټ مټ -

لکه لمر هسې ده

چې پلوشې یې

په ساره ژمي کې
زما د خونې د کرکيو تر هېندارو پورې
نه رارسي،

خو په سره اوړي کې مې
له يو مخ پوست و هډو پلې
سوځوي...

گوندي ،
په مينه کې دې دود همدا سې ،
(له لرې مرم ، له نژدې سوځمه چې) !

۱۳۷۱/۱/۱۱

مينا او توتي

دواړه د خبرو پېښې کولای شي ،
خو بيا هم ،

مينا مينا ده او توتي توتي !

درونټه ۱۳۷۱/۱/۲۱

ته يې زما په زړه کې

هغه تلپاتې مینه،

ته يې زما په ذهن کې

هغه زړه خاطره...

چې نه، ناخوالې د ژوند

او نه، د مړينې ناورين...

تا اخیستای شي له ما،

يا هېروای شي له ما !

۲/۲/۱۳۷۱

چپه پایله

د باطل - حق په جگړه کې

باطل حق و حق باطل شو....

چې اور - وینې يې اند - ژوند وو،

د نن مشر آقاتل شو !

جلالکوټ - تورخم ۱۳۷۱/۲/۱۷

د ګناه پټی

څه چې توبې وې، ما خو درستې کړلې،

خوښه ده ستا چې مې ښې او که نه؟

دگناه بار پر اوږو تاته راغلم،

رانه دا پېټی سپکوي او که نه؟

جلاکوټ - تورخم ۱۳۷۱/۲/۱۷

ستر کي

ستا مينه وړې سترگې،

غبرگې چينې د نوردي...

چې پکې لامبي شپه او ورځ

زما د خيال د رنگينو ناوکی،

زما د شعر د ښکلا ښاپیری!

پېښور ۱۳۷۱/۳/۲۰

انگي

ستا سره بخن انگي،

زما د مينې د بریا مخسوری...

چې مې د زړه ساړه سمخ

او تور تیاره زندان ته

د ژغور تلپاتې تودوخي

اورنایي رابښي!

پېښور، ۲۰/۱۳۷۱/۳

سيني

ستا د سينو گلغوټي

دي اسماني صحيفي...

پکې چې نغبنتي دي سوري د بنايست،

پکې چې نغبنتي دي آيات د مينې !

۱۳۷۱/۲/۲۰

شونډي

ستا پر سرو شونډو مې

پرتم د سور کووینو ناڅي...

او دا زما زیرو زبېنلو

ولولو لره دسترې مينې،

د نوو نوو تکلونو ترانې اوروې !

پېښور ۱۳۷۱/۳/۲۰

لاسونه

ستا مرمرين لاسونه

دوی اسماني پرښتې...

زما د اندو ژوند د ذهن پر اوږو تلناستې

اورا ليکي زما د مينې برخليک.

پېښور ۱۳۷۱/۳/۲۰

ورنونه

ستا بلوري ورنونه

زما د سترې خوبولو هوسونو پالنگ ،

زما د تېرو جلو هلو ارمانود خړوبتياوو بستر !

۱۳۷۱/۳/۲۰

پلونه

ستا ښايسته ښکلي پلونه

د ناز خرام انځورگر ،

زما د يون بدرگه ...

او د لمر ښار لره زما د رسيدلو شعر !

پېښور ۱۳۷۱/۳/۲۰

خولگی

ستا د خوږې خوږې خولگۍ تصور

ماته د هغو شوقو شاهدو خوږلني رابښي

چې تل بهېږي د خدايي لورو پيرزو

په جنتي ويالو کې !

پېښور ۱۳۷۱/۳/۲۱

د غم کزې

په گلبن کې گونگسي د خوشبويي شول،

چې د باد په لاس تا زلفې وسپارلې !

گوندي بيا د غم گزمې گرځي را گرځي،

دا چې خواته زما راغلې غلې غلې...

کابل، ۱۳۷۱/۴/۷

مينه وړې څپې

زه لکه تږی ساحل

په دې ارمان کې پاتې ،

چې به مې کله مينه وړې څپې

تبجنې شونډې ښکلوي په مينه !

کابل، ۱۳۷۱/۴/۹

تورې پردې

د تاريخ، ښکلا او مينې تور مخانو

ونځنېل تورو پردو کې سپين مخونه،

پراوړو لېږدي د تورو وحشي وريځو

د شهيدو سپينو ورځو تابوتونه...

کابل ۱۳۷۱/۴/۱۰

د عمر کسات

سامې مه اخله، يه د مرگ پرېستې !

پریرېده ! همدومره لږه سا واخلمه...

چې د ټول عمر رنځ کړ او په نامه،

کسات له دې شومې دنیا واخلمه !

کابل ۱۳۷۱/۴/۱۴

د مینې سهارونه

پر پاسته ورېښمین پالنگ ستا د سینې وم

ستا د گل بدن د عطرو په نشو کې

ډوب خوب وږی،

له ما ښام تر سپیده چاوده...

ترڅو،

ستا د گل مخ پر څو

مې رانجه د خوب له سترگو ځنې پر پولل

او لمړینو پلوشو د سباوون ستا د ښکلا مې

پر مخ پرانېستل د مینې ښایسته ښکلي سهارونه !

باره کلی، ۱۹۹۲/۷/۱۷

غږ

زما د غږ سپېره اغزنه للمه

دا ستا د گل بدن د عطرو تېرې...

که راخړوبه یې کړې،

که رانبیرازه یی کړې...

خومره به ښه وي گلې ،

خومره به ښه وي ښکلې !

واڼه، ۱-۸-۹۲

سپاهي او خر

گاهي چلوونکي ته

تر دې بله ستومانوونکي نشته

چې پر سم سړک باندې یې مخې ته

سپاهي يا خر

ځای پر ځای ښري ودرېږي !

ډوب ، ۳/۸/۱۹۹۲

پداينت

که دي اوبه له پېلبو نه پيدا ،

نوپيلبوده له اوبو نه پيدا ...

لکه له چرگې چې هگۍ ده پيدا ،

چرگه ده هم خپلې اوبو نه پيدا !

اکوړی ۲۸/۸/۱۹۹۲

نارینه او بنځه

خومره چې نارینه په بنځې پورې اړوندې لري ،

هومره یې بنځه په نارینه پورې نه لري ...

ځکه چې :

بنځه د نارینه هم مورده ،

هم مینه ،

او هم ماینه

پېښور ۱۹۹۲/۸/۳۱

غمیزه

څه ترڅې ترڅې شپې د انتظار ستا ،

لکه زهر له ما بنامه تر سهار څښم ...

بس دا زه او تور نانځره د بېلتانه دي ،

چې په جام کې یې د شپو هسې بار بار څښم !

پېښور ۱۹۹۲/۹/۲۴

دین و دولت

د پانگې گټې، وې پکې نغښتې ،
ونځول یې ، لکه نانځکه...
دین یې پلمه وو دولت لپاره ،
دولت یې وموند ، نور نو دین څه که !

ماهیپر ۱۳۷۱/۷/۱۴

پرده

ډیرو ژوندیو ته،
تر مرگ بله بڼه پرده نشته !

کابل، ۱۳۷۱/۷/۱۸

شپه روڼی

راز د عشق لکه غوټی نه ساتم زړه کې،
ما پرانېستې لکه گل شونډې هر چاته...
لکه پرڅه چې په گل پسې شوگیر کړي ،
تورې شپې دې رڼوم د مخ سباته !

کابل، ۱۳۷۱/۷/۱۹

اور و لو گي

دواړه توکۀ د ځانو ژني د وسيلو

په دوو بيلا بيلو ډلو اړه لري،

او هغه دا چې:

لومړی سملاسي ده

او دويمه ځنډنه !

اکوړی، ۱۹۹۲/۱۰/۳۰

وياړ

لږ تر لږه خود چا پنبو ته اغزی نه شوم،

څه که گل نه شوم د چا خیالي وربل ته...

که سوزنگ مې لکه شمه رڼا نه شوه،

لکه سپند خوبه لوگی شمه محفل ته !

اکوړی، ۱۹۹۲/۱۱/۱

مچواله

هغه څوک چې د مچ غوندې

پر هر پاک او نا پاک ورغوته کېږي

او په هېڅ اړه نه وي،

نو هرومرو به د مچ غوندې

ياسر خوري...

او يا خوبه د تللپاره منگولې مروړي !

۱۹۹۲/۱۱/۱۱

د راتللو شعر

راشه،

زما پر سپينه پاڼه د ترخه انتظار،

و کښه د خپلې خوږې مينې د راتللو شعر...

گوندي،

زما د ژوندانه په دې تشتور دوترکې،

ستاد وفا دا يو ښايسته ښکلی یادگار پاتې شي !

۱۹۹۲/۱۱/۱۱

پوهان او پرښتې

که چېرې دويم ځلې

پر نړۍ را ژوندي شو،

نو،

هر و مرو به ټول بې زده کړې

پوهان يو...

او بې عبادته پرښتې !

اکوړی، ۱۹۹۲/۱۱/۱۸

تعصب و افراط

تعصب و افراط

په هر دين و آيين کې

له حق سره نا باندې دي...

که داسې نه وای،

نو ولې به

منصور پر دار ختلاي،

او ګا ليله پرانګار !!؟

ځنځيرکلا، ۱۹۹۲/۱۲/۲

د باغ خوب

تالا والا لوتلی باغ

- په منګنۍ کنگل و هلی شپه کې -

د پسرلي شنه و بنيراز رنگين خوبونه ليدل...

خو چې سهار

له درانه خوب شور او وين

پوه شو د خپل ليدلي خوب په مانا،

او هغه دا چې

سپینو واورو بی تور سر سپین کری !

فقیر کلی ۱۹۹۲/۱۲/۲

مچ و میاشی

ازار گتلی

لکه مچ و میاشی داسی دی ،

په دی ما نا چي :

چا د ازار لپاره ورخ ټاکلې ،

او چا شپه !

خنځیر کلا ۱۹۹۲/۱۲/۲

نوم بدلون

په نوم بدلون به ، نومیالی نه شي ،

ترخو وانه وړي ، له بد خصلته !

وايي . خریبا هم ، هماغه خردی ،

که خه هم نوې ، کړې ورته کته !

متیه ، ۱۹۹۲/۱۲/۴

مخپتي مینه

په تش تیندک او سترگک دی مه شه ،

که بنکار د زړو کړې مخ را بنکاره کړه !

چې رڼا ورځ يې پر تا شپه کړې ،

له سر کښې خو گربوان پاره کړه !

مټه، ۱۹۹۲/۱۲/۴

د زړونو وا کمڼي

هغه يار به څه د يار مينې جوگه شي ،

چې ورتگ يې د رقيب په بدرگه شي ...

وا کمڼي د زړونو غواړي سر بنډنه ،

چا ويل، په زرو زور ويا جرگه شي ؟

فقير کلی، ۱۹۹۲/۱۲/۵

ازاد که بنده ؟

که پر خپله ازادی هر څومره وياړو ،

که هر څومره د دې لارې پتنگان يو ...

خو دا باتې مو په دې دي هسې خوشې ،

چې د گروهي له پلوه (بنده گان) يو !

فقير کلی، ۱۹۹۲/۱۲/۲ (د ايوب خان اخکزي له وراشو)

د پېړيو خوب

څه بې شانه اندېښنې شوې را چاپېرې ،

دا چې څير شم ، نړۍ چېرې ده ، موږ چېرې ؟

د پېړيو له درانه خوب څو وينېږو ،

قافلي د ژوند په خومره وي لا تيرې !

فقير کلی ۱۹۹۲/۱۲/۸

د شتمنو اسلام

که هر مسلم ته دنيا دوزخ دی ،

او هر کافر ته لکه جنت دی ...

نو د شتمنو اسلام به څه وي ،

له حده تير يې چې مال دولت دی ؟

فقير کلی ، ۱۹۹۲/۱۲/۸

ملا ته

ملا تا ته مې شراب ، کباب بښلي ،

امرو نهی مې ستا واره دي منلي ...

خو مه نغاړه په خاطر رانه د مينې ،

تورو نمر وکې تک سپين مخونه ښکلي !

فقير کلی ۱۹۹۲/۱۲/۸

مسجد و مندر

نورې زړې شوې د ملا او د بامبر خبرې ،

د دين په نوم د ښه او بد او د پېر وړ خبرې !

د يوه خداى او يو خالق په نوم پرېږئ نورې ،

د کليسا ، دير و مسجد او د مندر خبرې !

فقير کلي، ۱۹۹۲/۱۲/۸

روستواله

خه کانه راباندې وشوه ذوالجلاله ،
پر شا ولاړو بيرته خوارلس سوه کاله !
چې ژوندۍ پرتورو گورنډو سپارو ښځې ،
را په برخه دې کړه دومره روستواله ؟

فقير کلي، ۱۹۹۲/۱۲/۸

دشيخ تکفير

شيخ پرمخ راغی، ډير قهرژلی ،
ډيره بمبل او، سريې خربيلی...
وېل يې بې تانه، بل کافر نشته
چې هم بیتل يې، هم ډير خربيلی !

فقير کلي، ۱۹۹۲/۱۲/۸

کوانې

چې کوي سوچ مې د ورکولو ،
د تاريخ، خاورې د نشتولو...
هغه مغزي دي د ماتولو ،
هغه ماغزه دي د بادولو !

فقير کلي، ۱۹۹۲/۱۲/۱۰

د مني پرځه

زه له تيارو تښتېدم ،

خو پر تيارو واوښتم...

لکه د مني پرځه ،

سم پر اغزو واوښتم !

فقير کلي ، ۱۹۹۲/۱۲/۱۰

د عطرونو باران

شي مين مين زړه مې تر مې تر مې هسې ،

چې دې پرې وورې د غوړچونو باران...

ووروه مې پر دې زمولې غوټې ،

لږد موسکاوود عطرونو باران !

فقير کلي ، ۱۹۹۲/۱۲/۱۰

تله او راتله

کله چې تلې ،

د نهيليو چوپتيا

کړې غځونې پر اغزن بستر

د سترگو زما...

نو ،

راشه بيا !

چې درته وسپرم

دا ستا د بيا راتلو په هيله،

د خپل زړگي په وینو کښلي

خو رنگين د فتره !

فقير کلی، ۱۹۹۲/۱۲/۱۰

کيله

لکه دې اوښکه له لیمو پر پوتی ،

جوړ په لمن کې د دښنو پر پوتی ...

کنگل کنگل لکه د ژمي پر خه ،

پرځای د گلو پر اغزو پر پوتی !

فقير کلی، ۱۹۹۲/۱۲/۱۱

توره تېښته

پر مخه راغلي ، مستي کوترې ،

شاته غوښني ، مخ ته ډنگري ...

بازاري مينه ، بې خرخوله ،

په توره تېښته ، ځني شوم لري !

قصه خواني، ۱۹۹۲/۱۲/۱۱

بيواري تلوسي

په تېجنه سره بېدیا کې

د ویرژلو شېبو

زه وم ستاد بیا راتلو ښکالو ته

غورږ پر اواز...

ګوندې مات کړې د راتللو پدل،

او زما د غو بېوارو تلو سوتو ته

د پای ټکۍ کېږدې !

فقیر کلی ۱۹۹۲/۱۲/۱۱

پور ژلی مرغه

زه یم هماغه وزر ماتی مرغه

توپان خپلی،

یو پورژلی مرغه...

چې مې تر شا پرې اېښې

تالا ترغۍ او ترمې ترمې

نږېدلې ځاله !

فقیر کلی، ۱۹۹۲/۱۲/۱۲

لمر مخ

ما ستاد لمر مخ د لیدو په اسره،

د ګومان تورې وریځې و خیرلې...

په الماسي تېرو شتيو د باورد برېښنا !

فقير کلی، ۱۹۹۲/۱۲/۱۲

ناويلې نغمې

نه ژاړم تش خزان لوتلی چمن

له ځوانيمرگو شينيليو او غوتيو سره ،

زه تر هر څه د مخه ،

آغړېو نيولې مری،

د نغمه گرو بلبلانو ژاړم...

نه چې تر تله يې همداسې پسې،

-د پسرلي په ارمان-

زموږ نغمې شي نا ويلې پاتې !

فقير کلی، ۱۹۹۲/۱۲/۱۲

روغتون

روغتون خوڅه ورکشاپ نه دی،

چې هر ناروغ ترې

روغ را ووځي !

ليدې رېډينگ روغتون ۱۹۹۲/۱۲/۱۹

زما دین

ګرانې زما ستا یاري ګرانه ښکاري ،
چې لومړی شرط مسلمانې ږدی پر ما ...
زه خو بې مینې بل دین نه پیژنم ،
خه نوم یهود و نصراني ږدې پر ما !

بلا حصار ۱۹۹۲/۱۲/۲۲

فشار

د هغې ټیټو ، او زما لواړو ،
نه په درمل شوه ، او نه په تاړو ...
ما چې لږ ورکړ له ډیره لوره ،
په مټې سم شو زموږ د دواړو !

شاهین ټاون ۱۹۹۲/۱۲/۲۹

د لمر تر ښاره

ما لکه هسک ،
په خپلو ستورو او ښکو ورو نله
تورتمه شپه تر سبا وونه پورې ...
او په دې توګه مې کړه لنډه

اوږده لار ،

د لمر د ښار پر لوري !

ځنځير كلا ، ۱۹۹۳/۱/۷

دعا

د نا خوالو وړاندې ځواک د يو پاڅون را ،

له دې هسې پر شا تگه ، پر مخ يون را ...

مغولو له موبيا گوانبي پښتونواله ،

سروالۍ ته د (خوشال) غوندې پښتون را !

جاوېد مېنه ، ۱۹۹۳-۱-۱۵

هېتال

نن مې اشنا راځي د ښار پر چکر ،

کوندي هېتال و کړي دا چورې بوړې ...

چې په دې وړانو او کچه گلو کې ،

پر مخ و رباد نه کاندې خاورې دوړې !

جاوېد مېنه ، ۱۹۹۳/۲/۱۲

خپل نن و سبا

نه پنځوس ، سل و ، دوه سوه کاله پر مخ ،

نه څوارلس سوه ، شپېزره کاله پر شا ...

تباہ برباد ڪرو ، هسي افراط و تفریط ،
خئي چي راخيل مو ، ڪرو دا خيل نن و سبا !

پڄڻور، ۱۹۹۳/۳/۸

روڙ تي شونڊي

سمي مي چي شونڊي درنڙدي ڪرمه ،
سنا له روزه تي شونڊو حيا راشي ...
بيا چي دي رواشي دغه مي راته ،
ڪله به هغه اختر پر ما راشي !

جاويد مينه، ۱۹۹۳/۳/۹

د یاد مرغلره

ته که ولاړې مې له سترگو،

لکه اوښکه...

خو،

ستا یاد به مې هغسې،

-لکه تانده مرغلره-

په سپی د زړه کې

پاتې وي تر تله ! ! ؟

جاوېد مېنه ۱۹۹۳/۳/۲۱

(پای)